

NU-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Ro og Klemesker

Nr. 293

Fredag den 2. Maj 1919

7de Aarg.

Landsforeningen

„Arbejde adler“s Landkolonier

—§—

Forfatteren Bertram Eggers, der for nogle Aar siden i Sommerferien opholdt sig her paa Bornholm og endnu vil huskes af mange i Allinge-Sandvig, har i „Dagen“ skrevet en længere Artikel om „Arbejde adler“s Landkolonier.

Vi aftrykker Artiklen, der sikkert vil interessere vore Læsere, da det sandsynligvis er Forfatterens egne Livsbetragtninger, der her udvikles.

Landsforeningen „Arbejde adler“, hvis Virksomhed med det snart gennemførte Herbergssystem i alle Landets større Byer er kendt af saa godt som alle Mennesker, har et andet Omraade, der knapt er saa kendt, og som derfor, og fordi der i mange Kredse raader en Misforstaaelse af dette, har Krav paa Omtale.

Jeg sigter til Kolonisagen.

Naar der til et af Landsforeningens Herberger kommer rejsende eller — i de fleste Tilfælde — vandreende en Mand, der under de trange Kaar, som Vandringsmanden i vore Dage har, er blevet reduceret baade hvad Huld og Klæder angaar, og denne Mand nærer det oprigtige Ønske at blive rejst, at komme bort fra det nedtrydende Omstrejteliv, da er det, Foreningen har indset, at ihvorvel et Par Døgn Ophold med god og sund Forplejning vel var en Hjælp, saa var denne dog utilstrækkelig.

„Hvad skal der da gøres for denne Mand?“ har de mange venlige og hjælpsomme Herbergsbestyrere spurgt, og Foreningens Hovedbestyrelse har pr. omgaaende svaret: „Som Tak for den Forstaaelse, Landsforeningen har mødt i vide Kredse, bygger vi Kolonier, hvori enhver arbejdsfør, men arbejdsløs og hjemløs Mand kan henvises, hvis han ærligt ønsker at hjælpes opad.“

Saa byggedes først Kolonien „Godrum“, der ligger mellem Blyrup ved Horsens og Silkeborg — langt ude paa vildne Hede. Til en Begyndelse var der kun Plads til 12 Mand, men at der har været Trang for denne Gren af Virksomheden, ses af, at der nu 5 Aar efter Starten findes 3 Kolonier, nemlig: „Godrum“, der kan optage 40 Mand, „Klosterhede“ ved Lemvig 45 og „Nørhund“ ved Ikast, der har Plads til 12.

I nogle Aar fandtes ogsaa en Koloni „Kleluna“ ved Holsted, der rummede ca. 30 Mand, men som maatte nedlægges, da der ikke var mere Arbejde.

Alle disse Kolonier har saa at sige til Stadighed været overfyldte, og mange er de Mænd, som efter en majsommelig Vandring til de afsidesliggende Kolonier har maattet vandre bort igen, fordi der ikke var Plads.

Og det er Synd — ja det er mere end Synd, det er en Uretfærdighed mod det Menneske der vil arbejde, men intet Arbejde kan faa.

Forlængst burde Staten have taget Idéen op og videreført „Arbejde adler“s gode System, saa sandt som det er ethvert Samfunds Pligt at skaffe Arbejde til dets enkelte Individ, saa de ikke tvinges ud i demoraliserende Lediggang.

For at klargøre for „Dagens Ekko“s Læsere, hvorledes dette System virker, skal jeg i Novelleform lade dem følge en Mand, der underer-næret, frysende, daarlig klædt og maaske med Radiumsdunster i Hovedet gør sin Entré paa et Herberge i en Provinsby.

Jacob Jensen gaar ledig paa 5te Maaned.

Han er Arbejdsmand, men han har forsømt sin Bog, saa han ikke er berettiget til Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Han kan ikke til Stadighed opholde sig i en By, da hans hele Indtægt bestaar i „Fægt“, og Politiet har flere Gange haft Kig paa ham. Derfor maa han valse fra By til By, og paa denne Rejse er det, at han har stiftet Bekendtskab med „Arbejde adler“s Herberger.

De rene Senge, den gode Mad og de flinke Herbergsfolk har bevirket, at han fortrinvis søger disse Herberger, endskønt han er forpligtet til at arbejde nogle Timer daglig for Opholdet. Livet holder han altsaa oppe, men saadan gaar det ikke med det hele, og især er det Støvlen, der vækker hans Bekymring, da de er paa Heldningen. Men ogsaa Klæderne bliver sløje, og han er saa smaat begyndt at tænke paa, hvad han skal gribe til, naar denne Omstrefertilværelse forbyder sig selv.

Saadan sidder han en Aften og betror en Kammerat sine Sorger, da Bestyreren, der har hørt hans Beklagelser, træder til og siger:

— De skulde tage ud paa en Koloni, Jacob Jensen.

Jacob spørger om, hvad det er, og Bestyreren fortæller alt det han véd, og slutter saa med de Ord:

— Men nu kan De jo selv se, naar De kommer derud.

Den næste Dag begav Jacob Jensen sig paa Vej med en stor Pakke Mad i Lommen.

Han gik tre Dage, og paa den fjerde Dags Middag saa han fra Vejen inde paa Heden en Samling Bygninger om en høj Flagstang, der bar en Vimpel med Koloniens Navn.

Og da han naaede Stedet og spurgte efter Forstanderen, kom en Kvinde og bød ham ind. Han fik først Mad, derefter et Bad, og saa fik han endelig en Økse i Haanden, saa han kunde tage fat for at faa Appetit til Aftensmaden.

Han gjorde store Øjne, da han hen mod Aften saa den ene Flok Mænd efter den anden dukke op derovre i Plantagen og sætte Kur-

sen mod Kolonien. Da de kom nærmere, saa han, at det var stærke, kraftigt byggede Mænd med solbrune og vejrbitte Ansigter. De havde Madkasse og Øldunk hængende i en Snor over Skulderen og i Haanden en Stok, som var skaaret i Plantagen. Han talte hele 40 Mand og undredes over, at de alle herude paa den øde Hede kunde finde baade Arbejde og Hvile.

Men da han saa om Aftenen sad ved Bordet, renvasket som alle de andre, og saa, hvad de kunde sætte til Livs, saa undredes han over, at saa megen Mad kunde fremskaffes herude. Og efter Maaltidet gik de ind i Samlingsstuen, hvor der fandtes Aviser og Bøger. Mændene grupperede sig om Bordene, læste, røg Tobak og snakkede, og tilsidst kom en Dame ind, satte sig ved Harmoniet, og saa sang alle Mændene med dybe, stærke Stemmer den dejlige Aftensang: „Dagen gaar med raske Fjed —“ Og Jacob Jensen gik i Seng — en pæn Seng med Spiralbund, rigtige Menneskedynner og rene, hvide Lagener. Han var saa ladet med de nye Indtryk, at han længe laa vaagen, men endelig gjorde Trætheden sig gældende, og han sov ind.

Tre Dage gik han hjemme paa Kolonien, for at sætte sig ind i Forholdene, og da Forstanderen saa om Aftenen spurgte ham, om han saa havde Lyst til at blive de tre Maaneder, der forlangtes, svarede han „Ja“ og underskrev uden Betænkning en Kontrakt, hvori han forpligtede sig til at blive og arbejde i Plantagen i tre Maaneder.

Saa begyndte han at gaa i Skoven. Han havde faaet at vide, at han fik akkurat samme Akkordpriser som Statens øvrige Skovarbejdere med Dyrtidstillæg og det hele, og han gik paa med godt Mod for at samtaler om Aftenen havde han erfaret, at man nok kunde tjene sine 10 Kr. om Dagen, og naar han kun skulde give 2 Kr. 50 Øre om Dagen for Kost og Logi, kunde han — havde han regnet ud — i Løbet af 3 Maaneder samle sig en pæn Skilling.

Saa gaar da Dag paa Dag i stadig sundt og nyttigt Arbejde. Hver Morgen gaar Turen ud i Plantagen, og hver eneste Aften gaar han hjem med den glade Bevidsthed, at „nu er der tjent en Skilling sammen til det store forventede Overskud, der skulde gøre ham det muligt igen at træde ind i de lykkelige Arbejderes Rækker.“

En skønne Dag stod han inde paa Kontoret og talte med Forstanderen om nogle Penge, han gerne vilde have sendt til en Søster, som i de trange Dage saa kærligt havde hjulpet ham, og en anden Dag havde han Ærinde om Fagforeningsbogen, som det nok var bedst at faa i Orden saa ikke han skulde møde nogen Hindring, naar han efter de 3 Maaneders Skovarbejde igen vilde tage fat paa sit Fag.

Otte Dage før, han skulde rejse,

fik han for sine egne Penge sendt Tøj, Støvler og Hat fra den nærmeste Købstad, og da har den sidste Dag stod foran Forstanderen for at tage Afsked, havde han Ur paa Lommen, ca. 150 Kr. i Pungen, foruden godt Undertøj og Arbejdstøj.

Alt det havde han indvundet i de tre Maaneder ved stadigt Arbejde, og det var med et oprigtigt Hjerte, at han sagde Forstanderen Tak for de svundne tre Maaneder.

Atter stod han nu med en god Chance i Haanden, og han lovede sig selv at benytte den paa bedste Maade.

Jacob Jensen kom igang igen, og ofte, naar han stod i sit Arbejde, gled Tankerne tilbage til Kolonien, og han gruede for, hvad han muligt var bleven til, om han ikke derude ved egen Hjælp var kommen paa ret Køl igen.

„Ved egen Hjælp!“

Ja — det er jo det store og gode ved Sagen, at det er „Arbejde adler“s Maal, at enhver skal gennem Arbejde hjælpe sig selv, og Foreningens Virksomhed bestaar alene deri at give ham Lejlighed til denne Selvhjælp.

Det havde Jacob Jensen ogsaa forstaaet. Han behøvede ikke at takke for noget af alt det, han gik bort med, men dog takkede han, fordi rettænkende Mennesker her havde givet ham Lejlighed til at slaa ind paa andre Veje end Dagdrivertiet og Løsgængeriet, der uden Tvivl alle førte til Fattiggaarde, Tvangsarbejdsanstalter eller endnu værre Steder.

Og af saadanne rettænkende Mennesker er der vel ca. 50,000 i vort lille Land, men det vilde være ønskeligt, om endnu mange sluttede Kredse om den Samfundsopgave, som „Arbejde adler“ har taget op: **At hjælpe hjemløse med et Hjem og arbejdsløse med Arbejde.**

Denne lille Skildring er saa nøjtern, som det er muligt, en Skildring kan være, og jeg haaber, at det maa forstaaes af alle Bladets Læsere.

— Men jeg vilde gerne til Slutning bemærke at der nu omkring i Landet sidder Smaaredaktører af Arbejdernes Blade; den socialdemokratiske Presse, der Gang paa Gang giver deres Misfornøjelse Luft over Landsforeningens Arbejde.

Maatte jeg til dem sige, at de har ingen bedre Bundsforvandt end „Arbejde adler“, thi for det første er det en utrolig Mængde Fagforeningsbøger, der aarlig ved Foreningens Virksomhed kommer i Orden igen, og det er et endnu utroligere Antal Mennesker, der ved Foreningens Hjælp holdes udenfor Fattiggaarde og derved beholder den Stemmeret, som sikkert i de 99 af 100 Tilfælde bliver benyttet i Socialdemokratiets Favør.

Jeg vilde ønske, at disse tørre Fakta maatte gaa op for dem, saa de i Stedet for at modarbejde Lands-

foreningen støttede den i dens Bestræbelser baade i deres Blade og i de kommunale Raad, de som oftest er Medlemmer af.

Landsforeningen fortjener det.

Haven.

—§—

Jorden er endnu temmelig vaad mange Steder, og man udsætter sig for, at Frøet raadner, hvis man saar for tidligt. Den sandblandede Jord vil snart være „bekvem“, og særlig kan man nu saa Ærter, Gulerødder, Løg, Kruspersille og Radiser. Ærterne saas paa Bede, hvis det er høje Sorter da to Rækker med en Afstand af 15—18 cm mellem Rækkerne og saa en Gang af ca. 70 cm.s Breddé, saa atter et Rækkepar osv. De lave Sorter saas paa Bede af 125 cm.s Breddé og med 5 Rækker paa hvert Bed. Ærterne lægges ca. 2 cm. dybt i Jorden og en Afstand af 3—4 cm. mellem hver Ært. Til de høje Sorter sætter man helst Ris, saa snart de er saet. Man kan naturligvis ogsaa gøre det senere, men ødelægges da let nogle af Ærternes Rødder.

Halvhøje Sorter som Dippes Maj saas med 4 Rækker paa 125 cm. brede Bede, og man sætter helst Ris til dem. Risene behøver kun at være ca. 60 cm. høje. Til de høje Ærter bruger man ofte Traadvæv, og navnlig før Krigen var der en svensk Traadvævfabrik (Grysgöll), der fabrikerede særlige stormaskede Ærtevæv, Blandt de høje Ærtesorter er Fearbeards early Nonpareille den bedste til Henkogning, og blandt de lave Sorter Wonder of Witham fordelagtigst.

Gulerødder saas til Havebrug med 5 Rækker paa 125 cm. brede Bede. Man benytter afrevet rent Frø, saar det temmelig tyndt og kun 1 cm. dybt i Jorden. Jorden skal helst være dybt gravet og forholdsvis løs, men ikke rygødet. Til Sommerbrug saas Randers og Amsterdamer halvlange og Pariser Karotte. De udtyndes, naar de første Karakterblade er kommen frem, og Afstanden skal efter Udtyndingen være ca. 2—3 cm. mellem hver Plante.

Løgfroet spirer langsomt og behøver stor Jordfugtighed. Man kan med Fordel lægge det i Vand om Aftenen, før man næste Dag vil saa det. Jorden maa ikke være for løs og ikke rygødet, men dog næringsrig. Helst efteraarsgraves Jordstykket, afriives med en Jernive, Bedene gøres 125 cm. brede, og med en smal Liste trykkes Rillerne, ialt 5 eller 6, paa langs af Bedet ca. 1½—2 cm. dybt. Paa denne faste Bund saas Frøet forholdsvis tyndt. Man benytter gul eller rød zitauerløg eller røde hollandske Spiseløg, og ligeledes kan man anvende den fine sølvhvide Queen Løg. Kruspersille kan bruges som Mellemkultur, f. Eks. til tidlige Ærter, hvor man saar en Række mellem

over Række Ærter. Kruspersillen bliver saa tilbage, naar Ærterne er høstede.

Radi bruges ligeledes ofte som Mellemkulturplante, men det er dog fordelagtigst at ofre dem et lille Stykke Bed for sig selv. Der skal saas et nyt Hold hver 14. Dag; man bredsaaer og nedhækker Frøet og bruger enten Sorten Nou plus ultra eller Rosenrød med hvid Spids. Salat saar man i en lille Kasse, ligeledes Tomater til senere Udplantning.

Den danske Landmandsbog.

Under denne Titel har Hr. Redaktør og Forfatter Nicolaj Junker planlagt et stort og omfattende Værk i 3 Bind, hvis Opgave det er at være Haandbog, Ordbog og Leksikon for den praktiske Landmand og Havebruger. Et saadant Skrift har, naar det er udarbejdet paa rette Maade, altid stor Betydning, og det vil utvivlsomt gøre Nytte.

Af Værket foreligger nu 1. Bind, der i sig selv er et stort og omfattende Værk paa henvend 1000 trykte Sider i stort Format, og det er overordentlig smukt udstyret, baade hvad Papir, Trykning og Indbinding angaar, ligesom det er særdeles rigt illustreret med som Regel klare, tydelige og smukke Billeder; særlig gælder dette for Husdyrenes Vedkommende.

Hr. Junker har samlet en stor Kreds af faglige Medarbejdere om sig, deriblandt nogle af de bedst kendte og mest ansete Navne indenfor det danske Landbrug, og da hvert af de mange Afsnit, hvorfra den store Bog bestaar, er udarbejdet af en Fagmand, har man Grund til at vente baade et rent sagligt og et vejledende Oplysningsarbejde, og saaledes er det ogsaa.

Det foreliggende Bind behandler Jordens Bearbejdelse og Behandling, Gødningen, Ukrudtet samt de forskellige Rodfrugter og Nytteplanter, endvidere meget udførligt Husdyrbruget: Hesten, Kvæget, Svinet, Faaret, Geden, Kaninen, Hunden og Fjerkræet, samt Biavl og Ferskvandsfiskeri. Afsnittene er af meget vekslende Omfang, men det synes som om de forskellige Forfattere altid har naaet at faa det væsentlige med. Skulde et Værk, som det foreliggende, have en virkelig indgaaende Bedømmelse, vilde der kræves en Fagmand til Vurdering af hvert Afsnit, men dette kan jo ikke lade sig gøre i Dagspressen.

Her maa en enkelt Anmelder tage sig af Bogens Bedømmelse, og nærværende Anmelder har, foruden en almindelig Gennemgang af det store Værk, maattet begrænse sig til at gennemlæse en halv Snes af de Afsnit, han har bedst Kendskab til, og her kan det da konstateres, at Sproget som Regel er godt og let læseligt, og at der gives en Række aldeles udmærkede Oplysninger og Vejledninger. For enkelte Afsnits Vedkommende kan man savne Navne, der her maatte betragtes som bærende, saaledes, for at nævne et Eksempel, for Lucernens Vedkommende, skønt Behandlingen ogsaa af dette Emne maa betegnes som i og for sig god og fyldestgørende.

Der er ingen særlig Anledning til at fremdrage enkelte af Værkets gode Artikler som mere interessante end andre, det er tilstrækkeligt at fremhæve, at saadanne Medarbejdere som de 3 Statskonsulenter, Appel, Jensen og Mørkeberg, og saa kendte Mænd som Hr. Harald R. Christensen, Konsulent M. K. Kristensen, Forsøgsleder Gommensen og mange andre, altid vil kunne gøre Regning paa,

at de Emner, de behandler, vil blive læste med den største Interesse og med virkeligt Udbytte.

Andet Bind af Værket vil komme til at omhandle Havebrug, Haveanlæg og Frugtavl, samt hvad dertil hører og endvidere Frøavl og Frøafgrødernes Sygdomme og disses Bekæmpelse, og det tredje og sidste Bind vil blive en praktisk Landbrugsordbog.

Det er, som alt sagt, et stort anlagt Værk, Hr. Junker har planlagt, og for det foreliggende 1. Binds Vedkommende maa det siges, at det er løst paa en tilfredsstillende Maade. Bindet indeholder saamange gode og nyttige Oplysninger, at alle Landbrugsinteresserede vil kunne have baade Glæde og Udbytte af at eje dette Værk og ofte slaa op i det.

Bliver Værket fuldent paa en tilsvarende Maade, og det er der efter det foreliggende Bind Grund til at antage, vil der være skabt en Landbrugsbog, der nok i Konkurrencen skal kunne hævde sin Position.

Mellem Ejendomshandlere.

Fem stenrige jyske Ejendomshandlere samledes nylig i København, spiste og drak godt og lod Pengene rulle. Ud ad Natten, da de efter adskillige Oplevelser befandt sig i et Ballokale, hvor de havde sat sig vel til Rette, maatte Værten af Hensyn til Lukkeloven negte at bære mere ind for dem. De gjorde Ophævelser og tilbød store Penge for at kunne faa et separat Værelse, men Værten turde ikke. Og Enden blev i Følge „Politiken“, at en uhyre Mængde Flasker, afskaarne Stegeretter og andre Sager blev baaret ud i en Bil, medens Ejendomshandlerne fordelte sig i to andre Biler. Og ved 2-Tiden rullede de tre Biler i dejligt Maaneskin ud ad Amager Landevej og svingede ned mellem Villaerne og Beboelseshusene ad Kastrupkanten. Beboerne i en Villa blev vækket, Ejeren troede formodentlig, det var Politi, og de fremmede kom ind, og der udspandt sig følgende Replikskifte:

— Vil De sælge Deres Hus?
— Nej, Gu' vil jeg ikke nej! Hvad gaar der af Dem, Menneske? Er De fra Forstanden?

— Hvad har Kassen kostet, da De købte den?

— Kassen! raabte Manden edderspændt, det er ingen Kasse. Den har kostet mig 14,000 Kr. og dyre Reparationer.

Ved disse Ord trak den store Ejendomshandler en mægtig Tegnebog op af Brystlommen og sagde:

— Hvad koster den kontant paa Hammerslaget?

Tegnebogen gjorde Indtryk. Manden vaklede og svarede lidt usikkert:

— 18,000 Kr.

Saa lo den store Ejendomshandler og sagde:

— Sikken et Fjols. Ejendommen er værd sine 22,000 Kr. mellem Brødre. Er det svart?

Ejeren vidste ikke, om han var vaagen eller drømte, men revet med af Situationen slog han til. Alle Tegnebøgerne kom frem, og da det viste sig, at Ejendomshandlerne efter Atenens Anstrengelser kun tilsammen havde 20,000 Kr. i kontant Beholdning, blev der i Hast opsat Slutteddel og Bevis for Resten. Derpaa raabte den svære:

— Lad os saa faa Ild i Kakkelloven. Sæt Kaffen over, tænd, hvad her er af Lys, og ind med Værelse!

— Da det blev Morgen, gik Bølgerne højt, og da det blev helt lyst, besigtigede Ejendomshandlerne Hus og Have, og det viste sig, at

alt tilsammen var værd godt 30,000 Kr.

Det sejled hvide Skyer —

Der sejled hvide Skyer
i det dybe, gyldne Rum,
paa den dybe Hvalvning,
gylden af Maanekærets Guld.
Og Byen laa med hvide Mure,
stille og stum,
som en Kirkegaard, hvor Duffe
ligger op af svanger Muld.

Og du gik ved min Side,
lys og slank og svaj
i Maaneskinnets Rige,
hvor Dagens Larm ej naar.
De gyldne Maanestraaler
lo i dit gyldne Haar.
Tyst som en Maanestraale
gled du ad den hvide Vej.

Saa tavse gik vi begge.
Mine Tanker bøjed sig
og tilbød dine Øjne
og din unge slanke Væxt,
saa sølsomt overjordisk —
en stille halvglemte Text
til en Melodi jeg aner —
den har betvinget mig
en Aften, mens Byen laa gemt
i Blund og Drøm,
mens Maanelyset risled
som en dyb og dæmpet Strøm.
Chr. Stub Jørgensen.

Han strejkede.

I en Landkommune var der en Gang i Vinter Brug for en hel Del Snekastere, fortæller et Aalborg-Blad. Da der i samme Kommune fandtes rigeligt med arbejdsløse, blev Arbejdet tilbudt dem, og de var ogsaa saare villige med Undtagelse af en, der stillede det bestemte Krav, at han vilde have 7 Kr. pr. Dag for sin Medvirken, og da dette Krav ikke lod sig gennemføre, valgte han vedblivende at være arbejdsløs, medens alle andre sled i det med Sne-skovle.

Da han intet havde at forsømme med det, valgte den arbejdsløse i Løbet af Formiddagen at gaa en Tur ud ad Linierne for at se, hvordan de andre sled i det.

Ved det første Hold Snekastere, han traf paa, blev han tiltalt af en rask Bondekarl.

— Do har glemt din Skovl, raabte han.

— A strejker, svarede den arbejdsløse.

— Naa gjø do de? sagde den anden. Do er altsaa aa dem, der ingen Ting vil bestill'. Saa e' de' bejst do fo nøj aa strejk' me', og han kastede ham en stor skovlfuld Sne lige ind i Maven, saa Manden satte sig plat ned i Sneen. De andre fulgte Eksemplet, og den arme Fyr var nær bleven begravet under Sneklodserne, inden han naaede at komme paa ret Køl og faa sig reddet ved Flugt.

Uheldigvis fortsatte han ad Vejlinien, og da han kom til det næste Hold Snekastere, gentog Scenen sig. Han fik ikke en Gang Tid til at præsentere sig som retmæssigt strejkende, for saa snart han var kommen inden for Rækkevidde, ramtes han føleligt af den første vældige Sneklods, og saa haglede det ned over ham, til han var kommen af Vejen. Da Sneklodserne ikke længe kunde naa ham, begyndte Sneboldene at suse, og han valgte da at gaa hjem og fortsætte Strejken uden for Skudvidde.

Jøraarsstemning.

Nu plasker fra himmelske Have den vaarfine Regn som en Gave indover de blaaende Fjorde og Markernes lertunge Jorde.

Der drypper fra sortvaade Grene en Regn af Draaber blandt Stene, der glinser i solfyldte Dage, for Vaaren er kommet tilbage.

Og Pigerne tripper i Kjole saa hvid som de evige Sole, mens Lokkerne flager i Vinden, og stryger om Panden og Kinden.

Nu drager Vaaren om Lande, indover de skvulpende Strande. Det toner af vaarlige Røster fra blaaende, skovklædte Kyster. Helge Bangsted.

Hatte og Huer.

Største Udvalg i
Nordlandets Handelshus.

Prima hirtigtørrende Gulvlakfernis

Prima Malerfernis
Prima Torrelse
Terpentinolie
Guldbronce og Tintur
Mobellak
Nøddetræsbeitse
Nye hjemkomne Varer
til nedsatte Priser
Torre Farver
i alle Kulører til Olie og Kalk.
Graa oliereven Maling
til Gulvfarve.

J. B. Larsen.

Tagpap og Søm

Billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Store Husholdnings-Løg

40 Øre 1/2 kg

Sætte-Chalotter
Urte- og Blomsterfrø
anbefales.

J. B. Larsen.

Markfrø.

Alle Sorter er nu paa Lager
og anbefales
til billigste Dagspriser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar
samt al Slags Bødkerarbejde haves
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,
Telefon Hasle 105.

Prima søde

Valencia Appelsiner
til 15 og 25 Øre Stk.

J. B. Larsen

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

J. B. Larsen

anbefaler

Rodvin
Portvin
Scherry
Madaira
Cognac
Whisky
Rom

i nye hjemkomne prima Kvaliteter
til betydelig nedsatte Priser

Ekstra stærke danske

Decimalvægte

med Skydelod — 500 Pds. — er
paa Lager. Vi har gjort en god
Handel og kan derfor ogsaa sælge
disse særlig billig pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Gødningssalt

anbefales fra

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Aljetønderne

leveres gerne frit til nærmeste Sta-
tion fra

Snedker L. Pihl,
Telefon n. 13, Klemensker.

Flækærter

hele Ærter
brune Bonner
Klipfisk

Allinge Kolonial &
Produktforretning.

Prima

amerikansk Flæsk

er stadig paa Lager

J. B. Larsen.

Cement,

prima friskbrændt, ventes i de nær-
mests Dage og sælges til billigste
Dagspris.

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Villa „Nøddebo“

Hammeren, søger en flink Pige for
Juli, August og September. God
Løn gives. Man bedes henvende
sig til Frk. Sofie Mortensen, Allinge
eller tilskrive Chr. Nøddebo,
Strandvejen 142, Hellerup.

Hjertelig Tak

til alle, som viste os Deltagelse ved
vor kære Søsters Sygdom, Død og
Begravelse.

Andrea Stenberg og Fam.
Tein.

Et Par brune Vallaker,

4—5 Aar, 65 Tm., er til Salg.
Vognmand Jacobsen,
Allinge.

Et stort Langsjal

er fundet i Slotslyngen og kan mod
Betaling af dette Avertissement af-
hentes hos Gartner Kofod.

Typograf.

En nylig konfirmeret Dreng, flink
og paalidelig, eller en ung Pige med
gode Skolekundskaaber antages som
Lærling.

Allinge Bogtrykkeri.

Kartofler

Gode Spise- og Læggekartofler
er til Salg hos

Chr. Pedersen,
Lindeskoven, Rø.

Prima hjemkommet

Fin islandsk Klipfisk

1 Kr. 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Ris, Sago,

Rismel, Sagomel,
Kartoffelmel, Majsmel,
Abrikoser, Blommer,
smaa og store Rosiner.

Allinge Kolonial-
Produktforretning

Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mangt
ler De en Svend eller Lær-
ling en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest av-
tere i Nord-Bornholms Ugeblad
der hver Fredag bringes direkte fra
c. 1700 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor ses
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Manufakturvarer.

Vi har nu et stort Lager af alle Slags Manufakturvarer til meget rimelige Priser.

Enhver kan bese Varerne uden Købetvang.

Nordlandets Handelshus

Sækkelærred

i forskellige Bredder er hjemkommet.

Nordlandets Handelshus.

Prima Drejls Kodækkener

bruges ogsaa til Heste — og sælges saa længe Lager haves for 6 Kr. pr. Stk.

Nordlandets Handelshus.

Damestrømper

i Silke, Uld og Bomuld, mange Kvaliteter fra 1 Kr. 25 Øre Parret. Et mindre Parti sorte, uldne Børnestrømper sælges langt under hidtil kendte Priser.

Nordlandets Handelshus.

Regnfrakker

i forskellige Farver og Kvaliteter billigst i

Nordlandets Handelshus.

Klædevarer.

Engelske og danske Klædevarer er paa Lager i righoldigt Udvalg.

Klædninger leveres efter Maal med kort Varsel.

Nordlandets Handelshus.

Færdige Klædninger,

Benklæder og Arbejdstøj

billigst i

Nordlandets Handelshus.

Allinge.

Sommerklædning?

Skal De have Dem en fiks da bevend Dem i min Forretning, der altid er den billigste.

NB. Træffes hver Onsdag Eftermiddag i Klemensker paa min gamle Bopæl.

A. Bendtsens Eftf.

J. Johansen.

Daabsdragter udlejes. Tlf. 137.

Gode Spisekartofler

og sorterede Læggekartofler, er til Salgs hos

M. Olsen, Bakkely
Rutsker.

Prima dansk og engelsk

Marjelie-Sæbe

Blød Sæbe

Soda, Blegsoda, Ludpulver
Risstivelse,
Skurepulver

Allinge Kolonial & Produktforretning

Uden Brødkort sælges:

Kiks og Kaffebrød

friske gode Blandinger.

Nordlandets Handelshus

Bonevoks

Malerfernis, Gulvfernis, Linolie samt Farver til Olie og Kalk anbefales fra

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Prima Bordmargarine

mod Aflevering af Kort do. uden " "

Prima ren amerikansk Fedt

uden Aflevering af Kort

Allinge Kolonial & Produktforretning

Ligkister og Møbler.

anbefales.

Klemensker Snedkerforretning

Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

Koste

af Revling og Piasava anbefaler

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Hasle.

Nye Tapeter anbefales

Klister altid paa Lager.

Bullegardiner og
Gardinstænger leveres.

Fotografammer,

indrammede Billeder

og Spejle billigst.

Charles Soendsen.

Tobak

C. W. Obels bekendte Mærker anbefales fra

Allinge Kolonial og Produktforretning

Kiks og Biskuit

uden Kort-
fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Virkelig extra gode norske Spegesild

i Heltønder, Fjerdinge og Ottinger. Send os deres Fjerdinge til Om-lægning.

Vi sælger disse Sild efter Vægt.

Nordlandets Handelshus

Kaffe, Te, Chokolade og Cacao

Billigste Dagspriser fra

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Meget store og saftige
Messina-Appelsiner
og *Citroner*
er hjemkommen.
Nordlandets Handelshus.

Urtefrø, Blomsterfrø, Sættechalotter

anbefales fra

Allinge Kolonial- &
Produktforretning.

Kalifornisk Bihonning

i løs Vægt og

Frugtsukker
anbefales.

J. B. Larsen.

Prima Hvedemel,

Bagepulver
Citronessents
Mandlessents
Vanilleessents
Vanilletabletter
Vanillesukker
Vaniljestænger
Kardemomme
søde Mandler
bitre do.
Rosiner

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Prima

Ris og Rismel

forventes paa Lørdag.

J. B. Larsen.

Blandet Frugtsaft

Hindbærssaft
Hyldebærssaft
Jordbærssaft
Kirsebærssaft
Ribssaft
Solbærssaft

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

By- og Hørreedsfuldmægtig Johannes Kofod, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Etm.

Muslingeskaller

pr. 50 kg Kr. 3,50.

Allinge Kolonial- &
Produktforretning

Skovle og Spader

sælges billigt hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi beder vore Kunder paa Landet om Bestilling paa bedste Sort amk. Høstbindegarn til kommende Høst. Vi skal skaffe bedste Kvalitet til den laveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Foraaret

1919

Konfektion.

Sorte Serges Damefrakker
Marine Serges Damefrakker
Kulørte uldne Damefrakker
Marineblaa Cheviots Pigekjoler

Nederdele

Sorte og blaa Serges Nederdele
Sorte Alpaca Nederdele
Kulørte uldne Nederdele

Gardiner

Hvide Gardintøjer i Metermaal
Hvide Gardiner i afpassede Fag
Kulørte Gardiner i afpassede Fag

Bomuldstøj

Kjole- og Forklædemonstre

Bluser

Silke, Boile, Flonel og Bomuld

Udvalget i disse Artikler er meget omfattende og til virkelig rimelige Priser.

Messen. Chr. Olsen, Allinge.

Telefon 100

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjærekoste anbefales fra

Allinge Kolonial- &
Produktforretning.

Nye Tarpauling Kornsække

meget solide og rummelige sælges for 3 Kr. pr. Sik. i

Nordlandets Handelshus

Macaronni

i Pakker og Salatolie til nedsat Pris

J. B. Larsen.

Førstkommende Lørdag venter vi den første Sending af rigtig grøn Sæbe til Vask.

Forresten har vi nu rigelig Lager af

amk. Soda og Krystalsoda Coloineret Soda særlig kraftig. Dansk Ludpulver og amk. Vaskepulver Gammeldags hvid Stangsæbe

Risstivelse og andre Pudsemidler.

Nordlandets Handelshus.

Sygevat

og

Gazebind

er hjemkommen.

J. B. Larsen.

Aldeles friskbrændt og prima

Aalborg Portland Cement

i Halvtønde Sække er losset i disse Dage. Vi sælger til en særlig billig Pris i større Partier og ved kontant Betaling. Alle tomme Cementsække med A Mærket tages gerne retur og betales med 1 Kr. pr. Stk.

Nordlandets Handelshus.

Røgtobak, Skraatobak, Cigarer

Aldeles prima og velsmagende Sorter. Priserne rimelige.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Heluldne Kjøletojer

Silketøjer, Moll, Voile, Alpacca, Uld- og Bomuldsfloneller.

(Stort Mønsterudvalg.)

Extra billige Priser.

J. P. Sommer

Magasin du Nords Udsalg.

(F. Chr. Scheplers Ejendom paa Havnen)

Mod Kornnævnets Rekvisitioner

udleverer vi fra Statens Lager her

Knuste Chili Bomuldsfrøer til Kørerne

Prima Majs til Høns og Heste

do. Melassefoder do.

Nye Hvedeklid, Frisk Svinemel. Blandsæd og Byg.

Nordlandets Handelshus.

Avertør i Nordbornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepriser. — Største Udbredelse her paa Nordlandet.

Vi giver 3 Kr. Rabat pr. Stk.

paa vort Restlager af

prima svenske Staalskovle.

Alle Slags Haveredskaber sælges til en særlig billig Pris.

Nordlandets Handelshus.

Vi har endnu et Restparti af

galvanis. Spande og Baljer!

Gammel solid Kvalitet.

Disse sælges ogsaa til gammel Pris.

Nordlandets Handelshus.

CLOËTTA[®] ALBA

Spise - Chokolader

Oldemors Medaillon

Gamle Skuffer, gamle Minder — Brev — bundne til med Bændler — visne Sløjfer — tørre Blomster med en Duft som af Lavendler. Fjerne Minder — svundne Drømme — glemte Toner stemt i Moll — Aa, hvor underligt at lukke op for Oldemors Chatol.

Gamle Skuffer, glemte Minder, svundne Tiders visne Sager. — Medaillonens Kapsel skinner svagt, da hendes Haand den tager. Og hun aabner den og finder bag dens Guld et blegt Portræt. — Oldemor, ak, hun har ogsaa een Gang elsket, leet og grædt.

Skønne Minder gemtes vel i disse visne Balbuketter. Ak, hvor hastigt Livet rinder; Tiden Sorg og Glæde sletter. Medaillon, se, den skinner endnu med sit matte Guld. Han, som gav den, hun, som bar den, sover stille under Muld.

Svundne Tider, fjerne Minder! Tyst hun slummer ind paa Pudsen. Vaagner ved, at Maanen skinner, med en Sølvstrøm ind ad Ruden. Og med eet hun staar paa Gulvet, klædt i gamle Tiders Dragt, og en Kavaler paa Moden har til hende Haanden rakt.

Hun er midt i en Kvadrille. Til Musik af Violiner unge Par med fine Lader sirligt Dansens Ture triner. Op paa Taa — et Skridt til Siden — Nejen graciøs og let. — Tyst i Maaneskinnet danses der en langsom Menuet.

Melodien fjernt hun hører, — Toner, som hun ikke kender. Hendes Herre Turen fører, mens hans Blik i hendes brænder — og han hvisker ømt og hastigt: Bær min Medaillon og vær evigt min, du, som paa Jorden er mig mest af alle kær.

Endnu Haandens Tryk hun føler. Hjerter banker — Kinden brænder. Saa dør hen Musikkens Toner — han er borte — Dansen ender. Det er Morgen. Fuglesangen er i alle Toner stemt. Kun en Drøm! Men Medaillonens laa endnu i Haanden gemt.

R. H.

Køreplan.

Søgnedage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	820	630
- Nyker	843	653
- Klemensker	903	713
- Rø	923	733
- Tein	941	751
- Allinge	954	804
- Sandvig	10—	810

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	11—	840
- Allinge	1111	851
- Tein	1124	904
- Rø	1142	922
- Klemensker	1205	945
- Nyker	1220	10—
- Rønne	1240	1020

Søn- og Helligdage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	845	1235	450
- Nyker	904	1254	509
- Klemensker	921	111	526
- Rø	939	129	544
- Tein	954	144	556
- Allinge	1004	154	609
- Sandvig	1010	2=	615

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	1040	230	645
- Allinge	1048	238	653
- Tein	1058	248	703
- Rø	1114	304	719
- Klemensker	1133	323	738
- Nyker	1145	335	750
- Rønne	1205	355	810

De averterende

annodes om at indlevere deres Annoncer inden Torsdag. Smaa Avertissementer kunne dog som Regel medtages indtil Torsdag Middag.

Vi har meget pæne

pløjede og høvlede Brædder.

Disse ere rene, det vil sige fri for store Knaster, og tørre — egner sig udmærket til Gulve og Lofter og andet Brug. Alle Længder, saavel korte som lange, helt op til 20 Fod.

Fine nordlandske tørre Fyrrebrædder, 1"-1 1/4".

Alle Brædder og Længder passende til Møbler o. lign.

Et Parti gode kantskaarne Udskudsbrædder 3/4" og 1" sælges forholdsvis billigt, idet disse ikke blev forhøjet ved sidste Prisforandring.

Ved kontant Handel gives stor Rabat i

Nordlandets Handelshus.

Værktøj

og Haveredskaber

Stort Udvalg. Billige Priser

Allinge Kolonial & Produktforretning

Af billige Frøsorter, f. Eks. til Enge og Eftersaaing

har vi Blandingsfrø af Græsarter, let do. af Kløverarter, tungt.

Hjemmeavlet Rajgræs, bornholmsk Avl og ganske rigeligt af

ng lsk og itali nsk Rajgræs, som sælges betydelig billigere end Maksimalpris.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Alle Sorter Kløverfrø, Græsfrø og Røefrø

er nu paa Lager og udleveres gerne.

Hvem der har passende Poser og Sække hertil, bedes sende os disse til Afvejning.

Nordlandets Handelshus.

Prima Hamp og Manilla-Tovværk

anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Kul haves stadig paa Lager ved Levka. Pris 4,50-5,50 hl.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial & Produktforretning

Vi har mange 2" Ailepumper

af den rigtige Slags og sælger disse kontant til omtrent halv Pris — i Forhold til Dagsprisen.

Vi har passende Rør til Pumpe, saa disse leveres færdige, naar vi faar Højden opgivet.

Nordlandets Handelshus.